

La eldono de la antaŭa Scienca Revuo n-ro 180 en aprilo (1-a kajero de la jarkolekto 2000) signas la finon de la laboro de s-ro Hauger kiel redaktanto de nia asocia organo. Sekvis, en majo 2000, la "Bibliografio de Scienca Revuo" (resumo de la publikigaĵoj 1988-1999), vere treege diligenta finverko liaflanka post 12-jara dediĉa laboro por ISAE. La estraro, asociaj membroj kaj fidelaj legantoj de Scienca Revuo dankas al homo, kiu dum laboremaj jaroj oferis tempon, paciencon kaj grandan parton de propra familia vivo por la prospero de nia asocio. Ni deziras al nia eksiginta Svislanda ĝenerala sekretario, kasisto kaj redaktanto, kiu tiom fervore plenumis samtempe tri gvidajn funkciojn kadre de ISAE, por lia estonta vivoperiodo sanon kaj plenan personan kontentecon.

Redaktado de Scienca Revuo nun estas en la manoj de nova estraro elektita por la 3-jara estrarperiodo 2000 ĝis 2002. La estiĝo de redakcia teamo laŭstatute regulita ankoraŭ ne realiĝis kaj la prezidanto plenumis la taskon de komposto de kajero n-ro 181. Estas avantaĝo, ke sur la vojo al plibonigo de enhava, formo kaj ekstera aspekto de nia asocia organo ne ĝenas diktatoreca redakcia skemo. Tial eblis, reiri al ĝis 1987 sur la sciencrevua kovropago aperinta eliposimbolo. Manuskriptoj estu estonte sub kontrolo de kune laborantaj specialistoj kaj denove aperos - krom la por Scienca Revuo bazaj Originalaj Artikoloj - la rubriko "Scienca Eŭro", jam lanĉita en SR n-ro 170. La reeĥado de sciindaĵoj el diversaj sciadkampoj ĉerpitaj el sciencaj ĵurnaloj kaj lokaj gazetoj trovis favoran kritikon ĉe multaj legantoj.

En tiu ĉi kajero prof. *Bociort* ree kontribuas per filozofaĵo: tiu, kiu legis la antaŭajn artikolojn de la aŭtoro scias, ke el la plumo de filozofo ĉiam fluas tiom multaj interesaj filozofiaj pensoj, ke la longa manuskripto devis esti redakte dividita en Parto I - Teorio por tiu ĉi kajero (kaj Parto II - Praktiko por sekvonta kajero). Kontraŭe, d-ro *Kavka* bone scias, ke sciencaj artikoloj ju pli mallongaj des pli ŝatataj estas ĉe redakcio: en kondensa formo li prezentas artikolon pri fonolitoj, la vulkanaj rokaĵoj kiuj estigas klaran, tintan sonon post batado per martelo. D-ro *de Wit* publikigas prelegon pri ĉiam aktuala biodiverseco kiel surtera vivoesenca kaj s-ro *Wellhöfer* kaj kunaŭtoro prezentas tute novan temon por Scienca Revuo: Afrikaj maskoj el vidpunkto de Eŭropa kolektanto. Terminologio estas speciale grava tasko por internacilingvaj sciencistoj kaj mi esperas, ke la detala raporto de d-ro *Simon* kaj kunaŭtoro stimulas ISAEanojn por simila aktiveco en la propra fako. Recenzo en Esperantlingva ĵurnalo ne rajtas temi pri iuj ajn nacilingva libro - sed '*senvorta* bildvortaro' ja ne estas 'nacilingva legaĵo' kaj tial legitimas recenzi. Mi deziras distran legadon! *R. Sachs*

Pri la estetika kriteriologio de la beletro*

Parto I - Teorio

Ignat F. BOCIORT

Enkonduko

Antaŭ kelkaj jaroj oni demandis francan poeton pri nekomprenebla fenomeno: "Francio estas tradicie la patrujo de la beletraĵoj. Kial nuntempe okazas, ke volumoj de poeziaĵoj ofte restas nevenditaj, kvankam ili aperis en malgranda kvanto?" La respondo estis: "Se vi volas aĉeti pentraĵon, vi rigardas la bildon kaj tuj rimarkas, ĉu ĝi estas plaĉa aŭ ne. Sed pri la aĉetota libro vi legas artikolon de kritikisto kaj poste konstatas, ke la laŭdata libro al vi ne plaĉas. Post kelkaj similaj spertoj, vi ne plu aĉetas poeziaĵojn. Eble vi ekscias pri '*best seller*'-romano, sed vi poste rimarkas ke ne temas pri majstroverko, temas nur pri reklamo - ofte eksterestetike fondita".

Neniam en la kulturhistorio aperis tiom da beletraĵoj kiel en la nuna epoko. Tamen, kiom da *majstroverkoj* aperis en nia jarcento? Eĉ kun la prijuĝoj de la komitato por Nobelpremioj ne ĉiuj fakuloj konsentas. Partoprenantoj en diversaj belartaj konkursoj kutime ne vidas la kriteriojn laŭ kiuj iuj konkursaĵoj estis premiitaj kaj aliaj ne. Ĉu la respondoj, kiujn oni donas per enketiloj, baziĝas sur reala taksado de ĉiuj verkoj? Ĉie mankas la certeco pri la reala valoro de la beletro.

Aliflanke oni multe laŭdas la tielnomatajn "senmortajn" majstroverkojn - la epopeojn de Homero, Vergilio, Danto kaj aliaj, sed jam la "eterneco" estas filozofie dubinda epiteto, ĉar la naturo havas neniun funkcion por senmortaj fenomenoj. Kaj due, laŭ fidindaj statistikoj, tiuj "eternaj verkoj" estas multe pli laŭdataj ol legataj.

* *Sinteza metodologia starpunkto de la aŭtoro*